

Zitting van 15 oktober 2026

Aanwezig:	Kris Vincke, voorzitter Jos Sypré, burgemeester Claudio Saelens, Vicky Verstringe, Ruben Strobbe, Vicky Reynaert, schepenen Gijs Degrande, Barbara Vandenbrande, Lode Vanneste, Jef Vansteenhuyse, Christine Stroobandt, Anja Coens, Piet De Rycke, Lien De Wispelaere, Branco François, Arthur De Brabander, William Brysse, Justine Van Hoecke, Greet Claeys, Janne Martelez, Elodie Wildemeersch, Martine Deloof, Nele Deslyper, gemeenteraadsleden Els Declerck, algemeen directeur
Verontschuldigd:	Patricia Waerniers, derde schepen Martine De Roo, gemeenteraadslid
Afwezig:	/

REGLEMENT OVERWELVEN VAN BAANGRACHTEN | GR/2026/113

De raad,

Aanleiding en bevoegdheid

Artikels 40 en 41 van het decreet over het lokaal bestuur.

Feiten en voorgeschiedenis

In navolging van de collegebeslissing van 4 oktober 2024 met referentie CBS/2024/1796 waarbij er wordt gevraagd om het reglement d.d. GR 18 december 2006 met betrekking tot het overwelven van baangrachten aan te passen zodat het onderhoud van de duikers (ad hoc) door de gemeente kan worden georganiseerd, werd het bestaande reglement herbekeken.

Regelgeving

- Wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen
- Besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2021 tot uitvoering van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen
- Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is (Vrijstellingsbesluit)

Argumentatie

Baangrachten hebben als belangrijkste functie het regenwater van de weg opvangen en afvoeren. Een goed grachtensysteem helpt overstromingen voorkomen. Het zorgt ervoor dat water kan infiltreren in de bodem of vertraagd stroomafwaarts loopt.

Grachten hebben ook een ecologische functie, o.a. bij de nazuivering van water. Door het open karakter en de omringende vegetatie vormen ze ook een belangrijk landschapselement in landelijke kernen.

Het dempen, inbuizen of overwelven van grachten kan afvoerings- en infiltratieproblemen veroorzaken en kan het lokale waterbeheerstelsel verstoren.

De gemeente wil die belangrijke functies van baangrachten optimaal beschermen door ze open te houden. Is een overwelving of inbuizing vereist, dan kan dit enkel onder strikte voorwaarden.

Het nieuwe reglement vermeldt de principes voor een overwelving of inbuizing van een baangracht langs gemeentewegen. Bovendien wordt in het reglement opgenomen dat de overwelving of inbuizing uitgevoerd wordt in opdracht van de gemeente, evenals het herstel ervan, zodat dit op een uniforme en kwalitatieve (volgens de regels van de kunst) manier gebeurt en volgens de geldende richtlijnen. De kosten (van de materialen) worden teruggevorderd van de eigenaar. De eigenaar is ertoe gehouden de overwelving of inbuizing te onderhouden. Zo niet, zal de gemeente het onderhoud doen en de gemaakte kosten (van materiaal en werken) verhalen op de eigenaar. De eigenaar is dus in de eerste plaats verantwoordelijk voor het vrijhouden van de gracht en kan dit niet zomaar afschuiven op de gemeente.

Op 1 maart 2026 trad het gewijzigde vrijstellingsbesluit in werking. De wijzigingen in het vrijstellingsbesluit hebben onder meer betrekking op het overwelven van baangrachten. Zo koppelt het gewijzigde vrijstellingsbesluit de vrijstelling inzake overwelving van baangrachten voortaan los van een welbepaald gebouw of gebied waardoor deze ook toegepast kan worden voor bijvoorbeeld een onbebouwd landbouwperceel in woongebied. Daarnaast is de maximale lengte van een vrijgestelde overwelving of inbuizing van 5 meter voor overwelvingen in agrarisch gebied uitgebreid naar maximaal tien meter, als de aanliggende

weg een rijbaanbreedte heeft die kleiner is dan vier meter, en maximaal 7,50 meter in de andere gevallen. Deze wijzigingen werden opgenomen in het ontwerpreglement.

Het ontwerpreglement dat ter goedkeuring voorligt, werd voor advies voorgelegd aan de landbouwrapad en de milieuvadvisraad. Vanuit de milieuvadvisraad kwamen er geen opmerkingen (zie e-mail toegevoegd in bijlage). De landbouwrapad had opmerkingen over enerzijds het feit dat er slechts 1 overwelving per (landbouw)goed vrijgesteld wordt en anderzijds over de afstand van schadeclaims in geval van openbare werken aan de overwelving. Het artikel over de afstand van schadeclaims hoort inderdaad niet thuis in een reglement en werd geschrapt. Voor wat betreft het feit dat er een vrijstelling voorzien is voor (slechts) 1 overwelving per (landbouw)goed, wat een aaneensluiting kan zijn van verschillende kadastrale percelen van dezelfde eigenaar, en dat dit een ongelijke behandeling zou zijn van de landbouwbedrijven, wordt hieronder geargumenteed waarom dit zo in het reglement is opgenomen.

De landbouwrapad verliest hier de hogere wetgeving uit het oog: het vrijstellingsbesluit verleent een expliciete vrijstelling voor onderstaande constructies (zie enkele artikels uit het Vrijstellingsbesluit hieronder). Wij kunnen hier als gemeente uiteraard niet van afwijken:

HOOFDSTUK 12/1 Diverse vrijstellingen

Artikel 12.1/3. Een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is niet nodig voor het aanbrengen van maximaal één overwelving of inbuizing van een baangracht per goed. De lengte van de overwelving of inbuizing bedraagt maximaal vijf meter. De overwelving of inbuizing heeft een minimale binnendiameter van 400 millimeter.

HOOFDSTUK 5 Land- en tuinbouw

Artikel 5.2. Een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is niet nodig voor de plaatsing van de volgende zaken, als ze in agrarisch gebied in de ruime zin liggen ...

3°/1 het aanleggen, vervangen of herinrichten van perceelsopritten, met inbegrip van de eventueel daarvoor strikt noodzakelijke overwelving of inbuizing van grachten met een maximum van één overwelving of inbuizing per goed of landbouwgoed, voor zover niet gelegen in vastgestelde archeologische zones. De lengte van de overwelving of inbuizing bedraagt maximaal tien meter, als de aanliggende weg een rijbaanbreedte heeft die kleiner is dan vier meter, en maximaal 7,50 meter in de andere gevallen. De overwelving of inbuizing heeft een minimale binnendiameter van 400 millimeter;

Waarbij een goed in artikel 1 van het vrijstellingsbesluit gedefinieerd wordt als: "het kadastrale perceel of de kadastrale percelen waarop de handelingen betrekking hebben, of, voor de percelen zonder kadastraal nummer, de grond of de gronden waarop de handelingen betrekking hebben. Hierbij worden de aangrenzende kadastrale percelen, die dezelfde eigenaar hebben, beschouwd als deel uitmakend van het goed".

Dus enkel in de hierboven opgesomde gevallen wordt de overwelving of inbuizing van grachten vrijgesteld van omgevingsvergunning. Dit is ook zo overgenomen in ons reglement. In alle andere gevallen kan, voor een extra overwelving, een omgevingsvergunning aangevraagd worden. Dan bedraagt de maximale lengte 5 meter, maar langer kan ook als dit nodig blijkt in het kader van de bedrijfsvoering. Dit staat zo in ons reglement en is overgenomen uit hogere wetgeving, meer bepaald het Besluit onbevaarbare waterlopen (zie artikel 23 hieronder):

Artikel 23. § 1. Een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, zoals vermeld in artikel 4.2.1. Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, voor het overwelven of inbuizen van een gracht kan alleen verleend worden om toegang tot een perceel te verlenen, te verbeteren of om werken van algemeen belang uit te voeren.

§ 2. De omgevingsvergunning als vermeld in de eerste paragraaf, kan slechts goedgekeurd worden als de werken voldoen aan al de volgende voorwaarden:

1° de overwelving of inbuizing van de gracht veroorzaakt geen schadelijk effect als vermeld in artikel 1.1.3, § 2, 18°, van het gecoördineerd decreet van 15 juni 2018 en veroorzaakt geen ongewenste vernatting van aanpalende landbouwgronden buiten SBZ en VEN; en is in overeenstemming met de doelstellingen van het integraal waterbeleid, als vermeld in artikel 1.2.2. van het gecoördineerd decreet van 15 juni 2018;
2° er is maar één overwelving of inbuizing per kadastraal perceel. Als verschillende kadastrale percelen door gebruik één geheel vormen, wordt er maar één overwelving of inbuizing voor het geheel van die percelen aangebracht, tenzij de aanvrager kan aantonen dat meer dan één overwelving redelijkerwijs noodzakelijk is voor het normale gebruik en de vlotte ontsluiting van de gronden.

De lengte van de overwelving of inbuizing mag maximaal vijf meter bedragen. De vergunningverlenende overheid kan een afwijking van de maximale lengte toestaan om een van de volgende redenen:

1° voor werken van algemeen belang;

2° om redenen van gezondheid of veiligheid voor de bewoners van de woning waarvoor de overwelving wordt aangelegd;

3° de lengte van vijf meter volstaat niet om toegang tot het perceel of de percelen in kwestie te verlenen. De aanvrager motiveert de noodzaak om af te wijken van de maximale lengte. Het feit dat de toegang tot het perceel gebruikt wordt door andere voertuigen dan personenwagens en lichte bestelwagens, geldt als voldoende motivering om af te wijken tot 7,5 meter. Als uit een gemotiveerde aanvraag blijkt dat 7,5 meter niet volstaat, kan de vergunningverlenende overheid daar ook van afwijken. Bij elke overwelving of inbuizing van meer dan 7,5 meter moet de infiltratie van hemelwater blijvend verzekerd worden en worden

hiertoe indien nodig bijkomende maatregelen genomen;

4° de overwelving of inbuizing is voldoende groot om het opwaarts afstromende debiet te kunnen afvoeren en heeft een minimale binnendiameter van 400 millimeter;

5° de buizen worden in een volledig geruimde grachtbodem geplaatst. Bij de plaatsing wordt er geen schade toegebracht aan de grachtkanten en de nutsleidingen. De overgang van het open grachtprofiel naar de overwelving of inbuizing wordt zo afgewerkt dat uitspoeling niet mogelijk is.

§ 3. De vergunningverlenende overheid kan bijkomende voorwaarden opleggen, onder meer voor de aanvulling van de sleuf rond de inbuizing, het aanbrengen van kopmuren en inspectieschouwen.

De vergunninghouder of zijn rechtsopvolger is verantwoordelijk voor de goede staat en werking van de overwelving. Hij ruimt de overwelving of inbuizing en houdt ze vrij van alle obstakels die een goede afwatering verhinderen.

Een landbouwer kan dus altijd een omgevingsvergunning aanvragen voor een extra overwelving mocht dit noodzakelijk zijn voor het normale gebruik en de vlotte ontsluiting van de gronden. Ook kan afgeweken worden van de maximale lengte van 5 meter als dit noodzakelijk zou zijn in het kader van bedrijfsvoering. Hetgeen de landbouwraad vraagt in haar advies, namelijk "Voor landbouwgoederen kan het college bijkomende overwelvingen toestaan wanneer deze noodzakelijk zijn voor een veilige, efficiënte en duurzame landbouwexploitatie. Daarbij wordt rekening gehouden met de perceelstructuur, de aard van de landbouwactiviteiten, de gebruikte landbouwvoertuigen en de verkeersveiligheid.", is impliciet al in het reglement opgenomen.

Aan de gemeenteraad wordt gevraagd om het reglement met betrekking tot het overwelven van baangrachten goed te keuren.

Mondelinge toelichting ter zitting wordt gegeven door schepen Claudio Saelens, bevoegd voor openbare werken en integraal waterbeleid.

Verwijzingsdocumenten

- Ontwerp reglement overwelven van baangrachten
- Advies landbouwraad
- E-mail milieuadviesraad 'geen opmerkingen'

Tussenkomsten

Er zijn tussenkomsten door raadslid Jef Vansteenhuyse beantwoord door schepen Claudio Saelens.

Beslist

Goedgekeurd met eenparigheid van stemmen.

Artikel 1: De gemeenteraad keurt het reglement overwelven van baangrachten goed.

Artikel 2: Deze beslissing wordt ter kennis gebracht van dhr. provinciegouverneur, zoals bepaald in artikel 330 en volgende van het decreet lokaal bestuur.

Het reglement overwelven of inbuizen van baangrachten is goedgekeurd in de gemeenteraad van 15 oktober 2026 en bekendgemaakt op www.beernem.be op 20 oktober 2026.

BEERNEM

Reglement overwelfen of inbuizen van baangrachten

Gemeenteraad 15 oktober 2026

Artikel 1: Voor de toepassing van dit reglement wordt verstaan onder:

- Agrarisch gebied in de ruime zin: elk gebied, hoofdzakelijk bestemd voor de landbouw, ook als het onderworpen is aan bijzondere voorwaarden.
- Baangracht: een gracht die parallel loopt met een (gemeente)weg en als prioriteit heeft het hemelwater van de weg op te vangen, te infiltreren en af te voeren en die geen ingedeelde waterloop is.
- Goed: het kadastrale perceel of de kadastrale percelen waarop de handelingen betrekking hebben, of, voor de percelen zonder kadastraal nummer, de grond of de gronden waarop de handelingen betrekking hebben. Hierbij worden de aangrenzende kadastrale percelen, die dezelfde eigenaar hebben, beschouwd als deel uitmakend van het goed;
- Landbouwgoed: een onroerend goed dat in landbouwgebruik is of dat in aanmerking komt voor landbouwgebruik.
- Landbouwgebruik: het gebruik van onroerend goed voor landbouw- of tuinbouwactiviteiten door één landbouwer.
- Maximale lengte van inbuizing of overwelving: de lengte van de inbuizing of overwelving inclusief de infrastructuur die nodig is om de overwelving aan weerszijden af te werken (zoals duikers en kopmuren).

Artikel 2: §1 Onder volgende voorwaarden is er geen omgevingsvergunning vereist voor het overwelden of inbuizen van grachten:

- voor het aanbrengen van maximaal één overwelving of inbuizing van een baangracht per goed. De lengte van de overwelving of inbuizing bedraagt maximaal vijf meter. De overwelving of inbuizing heeft een minimale binnendiameter van 400 millimeter. De lengtebeperking geldt niet als de overwelving gebeurt ten behoeve van de aanleg van vrijliggende fietspaden.
- voor de overwelving of inbuizing van een baangracht in agrarisch gebied in de ruime zin op voorwaarde dat dit strikt noodzakelijk is in het kader van het aanleggen, vervangen of herinrichten van een perceelsoprit, dit met een maximum van één overwelving of inbuizing per goed of landbouwgoed. De lengte van de overwelving of inbuizing bedraagt maximaal tien meter, als de aanliggende weg een rijbaanbreedte heeft die kleiner is dan vier meter, en maximaal 7,50 meter in de andere gevallen. De overwelving of inbuizing heeft een minimale binnendiameter van 400 millimeter

Artikel 3: Voldoet de overwelving of inbuizing van de baangracht niet aan de voorwaarden van artikel 2, dan vraagt de eigenaar van het goed hiervoor een omgevingsvergunning aan via het omgevingsloket.

Artikel 4: Volgende principes worden gevolgd langs gemeentewegen voor een overwelving of inbuizing van een baangracht die niet aan de voorwaarden voldoet van artikel 2:

- Een omgevingsvergunning kan alleen verleend worden om toegang tot een perceel te verlenen, te verbeteren of om werken van algemeen belang uit te voeren.
- Er wordt maar één overwelving of inbuizing toegestaan per kadastraal perceel. Als verschillende kadastrale percelen door gebruik één geheel vormen, wordt er maar één overwelving of inbuizing voor het geheel van die percelen aangebracht, tenzij de aanvrager

kan aantonen dat meer dan één overwelving redelijkerwijs noodzakelijk is voor het normale gebruik en de vlotte ontsluiting van de gronden.

- De maximale lengte van de overwelving of inbuizing bedraagt 5 meter. Op gemotiveerd verzoek hierop een afwijking toestaan worden om één van de volgende redenen:
 - o Voor werken van algemeen belang.
 - o Omwille van redenen van milieuhygiëne, gezondheid of veiligheid van de bewoners van de woning waarvoor de overwelving wordt aangelegd, o.a. binnen de woonzones vastgelegd in de plannen van aanleg of binnen de ruimtelijke uitvoeringsplannen.
 - o Als de breedte van vijf meter niet volstaat om toegang te verlenen tot het goed.
 - o Als in het kader van bedrijfsvoering de toegang gebruikelijk dient voor andere voertuigen dan personenwagens en lichte bestelwagens.
- In het kader van duurzaam ruimtegebruik wordt bij voorkeur 1 overwelving voorzien op de perceelsgrens van twee aan elkaar grenzende percelen zodat deze gezamenlijk voor beide percelen kan gebruikt worden. De lengte van de overwelving wordt daarbij gelijk verdeeld over de twee percelen waarbij de perceelsgrens het midden van de overwelving vormt.
- De overwelving of inbuizing moet een minimale diameter hebben van 400 mm. Als het college van burgemeester en schepenen dit noodzakelijk acht, kan een grotere diameter worden opgelegd.
- Overwelden of inbuizen van baangrachten worden beschouwd als verharding waardoor ze de infiltratiecapaciteit van het openbaar domein beperken. Het college kan compenserende voorwaarden opleggen zoals het beperken van verharding, de verplichte aanleg van waterdoorlatende verhardingen ...
- Het college kan bijkomende voorwaarden opleggen zoals onder meer
 - o het aanvullen van het duikerslichaam
 - o het voorzien van kopmuren
 - o het plaatsen van greppels en eventueel bijhorende ontvanger
 - o het bouwen van inspectieputten
 - o het voorzien van een afzonderlijke aansluiting voor regen- en afvalwater en bijhorend huisaansluitputjes per potentieel bouwperceel

Artikel 5: De overwelving of inbuizing van baangrachten langs gemeentewegen wordt altijd uitgevoerd door de gemeentelijke technische dienst of door een derde aangesteld door de gemeente. De kosten van de materialen worden verhaald op de eigenaar.

De eigenaar dient hiertoe een schriftelijke aanvraag in bij de dienst infrastructuur via infrastructuur@beernem.be.

Artikel 6: Volgende verplichtingen en verantwoordelijkheden worden opgelegd aan de eigenaar van het goed grenzend aan de overwelving of inbuizing:

- De eigenaar is verantwoordelijk voor de goede staat en de goede werking van de overwelving of inbuizing zodat die optimaal doorlatend blijft.
- De eigenaar is verplicht om de overwelving of inbuizing en de directe omgeving ervan te ruimen en vrij te houden van alle obstakels in functie van een goede afwatering.
- De eigenaar is verplicht, in geval geen verharding wordt voorzien over de overwelving of inbuizing, de wegberm in een goed staat te onderhouden zodat steeds een gelijkaardig dwarsprofiel van de berm met de weg wordt aangehouden.

Artikel 7: Bij het niet-naleven van de verplichtingen zoals vermeld in artikel 6 zal het college van burgemeester en schepenen, nadat de eigenaar hiertoe via aangetekende zending is aangemaand, maar in gebreke blijft, zelf de nodige werken laten uitvoeren door de gemeentelijke technische dienst of een derde aangesteld door de gemeente. De kosten van deze werken (materialen en werkuren) worden vervolgens verhaald op de eigenaar.

Artikel 8: De eigenaar is verplicht om, in geval van schade aan de overwelving of inbuizing, de gemeente hiervan in kennis te stellen. De herstelling wordt uitgevoerd door de gemeentelijke technische dienst of een derde aangesteld door de gemeente waarbij de kosten van de materialen worden verhaald op de eigenaar.

Artikel 9: In het kader van het openbaar belang kan het college van burgemeester en schepenen wijzigingen opleggen aan de overwelving of inbuizing. Deze werken worden uitgevoerd door de gemeentelijke technische dienst of door een derde aangesteld door de gemeente. De kosten van deze materialen worden vervolgens verhaald op de eigenaar.

Artikel 10: In geval één overwelving voorzien wordt op de perceelsgrens van twee aan elkaar grenzende percelen draagt elke eigenaar de helft van de kosten, tenzij anders overeengekomen en schriftelijk vastgelegd tussen beide partijen.

Artikel 11: Voor verkavelingen legt de gemeente op dat de verkavelaar, samen met de aanleg van de wegenis, ook de overwelvingen uitvoert conform de omgevingsvergunning en de technische voorwaarden opgelegd door de gemeente. Alle kosten (materialen en werkuren) vallen ten laste van de verkavelaar. De uitvoering gebeurt onder toezicht van de gemeentelijke technische dienst.

Artikel 12: Dit reglement vervangt het gemeentelijk reglement met betrekking tot het overwelven van baangrachten van 18 december 2006.